

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/251/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612210844
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5612210844.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený spoločnosťou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, so sídlom Župné námestie 13, Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8C/255/2012-49 zo dňa 20. júna 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu navrhovateľa o náhradu majetkovej škody vo výške 125,- eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 328,- eur zamietol. Žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania.

Súd žalobu zamietol pre neunesenie žalobcovho dôkazného bremena. V prejednávanom prípade súd v prvom rade skúmal splnenie základného predpokladu uplatnenia nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na súde, ktorým je v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v platnom znení predbežné prerokovanie nároku na základe písomnej žiadosti poškodeného podanej na príslušnom orgáne, ktorým je v súdenom prípade Ministerstvo spravodlivosti SR. Túto podmienku súd preukázanú nemal. Žalobca ani netvrdil, kedy sa v súdenom prípade obrátil na Ministerstvo spravodlivosti SR (nie na Slovenskú republiku) s písomnou žiadosťou o predbežné prerokovanie súdeného nároku na náhradu škody, čo bolo obsahom jeho žiadosti, či a akým spôsobom a kedy Ministerstvo spravodlivosti SR reagovalo, či nárok žalobcu na náhradu škody nebol uspokojený.

Ako právny základ žalovaného nároku žalobca uvádzal nesprávny úradný postup pri vydávaní poverenia. Z pripojeného spisu tunajšieho okresného súdu sp. zn. 6Er 627/2008 je preukázané, že dňa 13.11.2008 bola tunajšiemu súdu doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre súdneho exekútora. Ako exekučný titul je označený rozhodcovský rozsudok. O tejto žiadosti bolo rozhodnuté udelením poverenia dňa 28.11.2008, teda v lehote 15 dní od doručenia žiadosti o udelenie poverenia. Žalobca nepreukázal ani existenciu priesťahov v súdnom konaní, ani nečinnosť súdu v zákonom vyžadovaným rozhodnutím štátneho orgánu alebo súdu, plniac si povinnosť prevencie aj vo vzťahu k samotnej žalobe. Súd prednáša, že žalobca nepreukázal ani výšku tvrdenej majetkovej škody 125,- eur. Odôvodnenie požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom je len hypotetické. Žalobca nepreukázal, že došlo k zániku povinného k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s

povinným a insolvenčii povinného. Z uvedeného súd došiel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v celom rozsahu a žalobu zamietol.

Rozhodnutie o náhrade trov konania je založené na § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O. s. p. V konaní úspešný žalovaný nepodal návrh na prisúdenie náhrady trov konania.

Navrhovateľ namieta, že súd prejednal vec v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu postupujúc podľa ust. § 101 ods. 2 O. s. p. preto, že sa žalobca bez ospravedlnenia na pojednávanie nedostavil. Možnosť súdu konať v neprítomnosti účastníka je však obmedzená splnením formálnej podmienky spočívajúcej v podaní žiadosti o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Žalobca podal návrh na zrušenie pojednávania. V tejto žiadosti poukázal na skutočnosti, že súdu boli v žalobe oznámené skutočnosti, pre ktoré sú všetci sudcovia daného okresného súdu vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí. Na základe týchto skutočností mal súd postupovať podľa ust. § 15 O. s. p. a predložiť vec na rozhodnutie predsedovi súdu a ten vzhľadom na ust. § 12 mal vec predložiť na rozhodnutie o jej pridelení inému súdu. Žalobcovi však vôbec nebolo predložené rozhodnutie o vylúčení, resp. nevylúčení sudcov okresného súdu. Bez vydania akéhokoľvek rozhodnutia bola možnosť obrany voči prejednaní veci pred zákonným sudcom odňatá a celkom zmarená. Súd tým, že prejednal vec v neprítomnosti žalobcu, odňal mu možnosť konať pred súdom. Poukazuje na znenie ust. § 15 O. s. p. Pokiaľ sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu a v konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré neprípúšťajú odklad. Žalobca uskutočnil podanie, ktorým upovedomil súd o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená systémom súdneho manažmentu na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevezhliadol v označených skutočnostiach dôvod na vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach žalobcu a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodovacia prax Krajských súdov v Trnave, Nitre a Prešove. Tiež poukazuje na judikatúru Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanie práva na nestranný súd. Za takýchto okolností, s vedomím, že názor krajského súdu vo veci nestrannosti pre rozpor s rozhodovacia praxou iných krajských súdov, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu neobstojí a žalobca podal ústavnú sťažnosť pre porušovanie jeho práva na nestranný súd, nebolo a nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodol vylúčený sudca. Žalobca nemal možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam žalovaného, z ktorých súd pri svojom rozhodovaní vychádzal a zachytil ich aj v odôvodnení svojho rozhodnutia. Žalobca sa nemal možnosť vyjadriť k dôkazom, ktoré súd vykonal a založil na nich svoje rozhodnutie. Za takejto procesnej situácie došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva žalobcu na súdnu ochranu, ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. V konkrétnostiach napríklad žalobca uvádza, že súd sa dopustil viacerých omylov, keď konštatoval, že žalobcom namietané lehoty na vydanie rozhodnutia boli dodržané, avšak v odôvodnení prezentované časové úseky tomu nenasvedčujú. Je nepochybné, že žalobcom tvrdý nesprávny úradný postup bol v konaní jednoznačne preukázaný. Súd bol bezdôvodne nečinný, spôsobil tak zbytočné prietahy v konaní a nerozhodol o návrhu žalobcu v zákonnej lehote. Nesprávny úradný postup exekučného súdu spočíva hneď v niekoľkých skutočnostiach, nie len v jednej z nich. Konajúci súd sa musí preto vysporiadať so všetkými vytyčnými zložkami nesprávneho úradného postupu. V napadnutom rozhodnutí tomu tak nie je, čo robí rozhodnutie nepreskúmateľným pre nedostatok dôvodov. Súd rozhodol bez toho, aby umožnil žalobcovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k skutkovým a právnym otázkam veci. Žalobca ako strana konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k týmto dôkazom a prednesom vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Kontradiktórnosť súdneho procesu sa vzťahuje aj na oprávnenie vyjadrovať sa k dôkazom, ktoré súd získal z vlastnej iniciatívy. Z uvedených dôvodov žiada, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec na opätovné prejednanie okresnému súdu.

Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p.

V zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p., odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté rozhodnutie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je však odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ust. § 212 ods. 2 O. s. p. vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady nepríhliadne.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní a procesným postupom prvostupňového súdu predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Navrhovateľ opakovane namieta postup okresného súdu, ktorým mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom, keď okresný súd napriek jeho neprítomnosti vykonal pojednávanie, neoboznámil ho s vykonanými dôkazmi, neumožnil mu byť oboznámený s obsahom prednesov protistrany, vyjadriť sa k nim a neumožnil mu navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí ísť však o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

Je právom a zároveň povinnosťou účastníka zúčastniť sa nariadeného pojednávania. Pojednávanie môže byť odročené iba z dôležitého dôvodu.

V zmysle ust. § 101 ods. 2 O. s. p., súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka, prihliadne pritom na obsah spisu a doposiaľ vykonané dôkazy.

Navrhovateľ a jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili z vlastného rozhodnutia. Predvolanie na nariadený termín pojednávania bolo navrhovateľovi, ako aj jeho právneho zástupcovi doručené včas, viac ako 5 dní pred termínom pojednávania, teda v dostatočnom predstihu pred termínom pojednávania. Dôvody uvedené navrhovateľom nebolo možné považovať za dôležité dôvody pre odročenie pojednávania. Tieto spočívali v námietke, že navrhovateľovi síce bolo doručené rozhodnutie krajského súdu o vylúčení, resp. nevylúčení sudcov Okresného súdu Žilina, avšak s týmto rozhodnutím nesúhlasí, nakoľko ústavne konformným spôsobom nebola vyriešená otázka zákonného sudcu.

Väčšina procesných oprávnení a povinností účastníka v občianskom súdnom konaní sa realizuje na pojednávaní. Svoje oprávnenia môže účastník realizovať za predpokladu, že sa pojednávania zúčastní. Za odňatie možnosti konať pred súdom ako odvolací dôvod možno považovať iba odňatie práv spôsobené procesnou činnosťou súdu, nie opomenutím alebo pasivitou účastníka. Navrhovateľ a jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili z vlastného rozhodnutia. Tým si sami zmarili možnosť realizovať na pojednávaní svoje procesné oprávnenia, a to najmä možnosť navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom a tvrdeniam protistrany, právo na poučenia v zmysle ust. § 118 ods. 2 O. s. p., ako aj v zmysle ust. § 120 ods. 4 O. s. p., ktoré sa realizujú spravidla na pojednávaní (vo vzťahu k prítomným účastníkom).

Okresný súd postupoval správne, keď na základe vykonaného dokazovania vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti navrhovateľa.

Podstatná časť odvolania navrhovateľa je založená na tvrdení, že vo veci nerozhodoval nestranný sudca i napriek tomu, že krajský súd nevzhladol v ním označených skutočnostiach dôvodné vylúčenie sudcu, čo však nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. V danej veci rozhodol krajský súd uznesením č. k. 8NcC/51/2013-19 zo dňa 30. januára 2013, že sudkyňa Okresného súdu Liptovský Mikuláš JUDr. Jana Halušková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci.

Požiadavka nestrannosti súdu vyplýva tak z čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Krajský súd v skutočnosti, že škoda mala navrhovateľovi vzniknúť postupom okresného súdu, na ktorom vykonáva zákonná sudkyňa funkciu sudcu, nevidí dôvod pre vylúčenie zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania veci.

Je nutné rozlišovať medzi pojmom súd a sudcovia a z hľadiska zásad spravodlivého procesu citlivo zvažovať ich vzťah v posudzovaných súvislostiach. Nezodpovedá právnym pomerom priliehavosť názoru o mechanickom vzťahu medzi súdom a sudcami tohto súdu. Vzťah sudcov je pri výkone rozhodovacej činnosti riadený princípom prezumpcie nezávislosti súdnej moci, ktorá nepodlieha subjektívnym pocitom sudcov pri ich rozhodovaní a nie je ničím zaťažovaná v ich postojoch voči súdu. Pôsobenie sudcov na určitom súde je vždy objektívne dané, len sama táto skutočnosť nemôže byť dôvodom ich vylúčenia. Sudcovia ako reprezentanti verejnej moci by tak apriórne stáli vo svetle spochybňujúcom ich profesionálne schopnosti. Vzájomný vzťah medzi sudcom a súdom nie je vzťahom zamestnaneckým alebo služobným. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu. Sudca je pri výkone funkcie sudcu nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov, len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom (§ 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z.). Nezávislosť sudcu je nevyhnutné vidieť aj ako nezávislosť v rámci samotnej súdnej moci, celého súdneho systému aj konkrétneho súdu, na ktorom sudca pôsobí. Iba takéto chápanie nezávislosti je predpokladom nestrannosti sudcu, ktorú nesmie nikto ohroziť (uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 1Nc 86/2011 zo dňa 24. novembra 2011). Sudca je povinný v každej súdnej veci zachovávať vecný a profesionálny prístup, potrebnú dávku odstupu, pričom samotná skutočnosť, že predmetom konania je nesprávny úradný postup súdu, na ktorom sudca vykonáva svoju funkciu (keď v prejednávanej veci zákonná sudkyňa nekonala a nerozhodovala v exekučnej veci, v ktorej malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu), nezakladá pomer sudcu k veci, a teda neexistuje dôvod pre vylúčenie zákonnej sudkyne JUDr. Jany Haluškovej z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Z uvedeného dôvodu nebolo dôvodné akceptovať návrh navrhovateľa na prerušenie konania, ktorý okresný súd správne zamietol.

Odvolacie námietky navrhovateľa sa nedotýkajú hmotnoprávných dôvodov, pre ktoré okresný súd žalobu zamietol.

Hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia uplatneného nároku žalobcu bolo nepreukázanie nesprávneho úradného postupu ako základného predpokladu pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ v danom prípade odôvodňoval nesprávny úradný postup exekučného súdu nedodržaním zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia a prietahmi v konaní. Z dokazovania vykonaného okresným súdom však vyplynulo, že poverenie pre súdneho exekútora bolo vydané v zákonnej 15-dňovej lehote, keď žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia bola súdu doručená dňa 13.11.2008 a poverenie bolo vydané dňa 28.11.2008. Súd potom nemal za preukázaný nesprávny úradný postup ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Navrhovateľ nijako nenapadol uvedené skutkové a právne závery okresného súdu, ktoré boli hmotnoprávnym dôvodom zamietnutia nároku, a preto tieto nie sú predmetom odvolacieho prieskumu.

Hoci sa odvolací súd nestotožňuje s vysloveným právnym záverom okresného súdu, že v danom prípade navrhovateľ nepreukázal predbežné prerokovanie nároku, z ktorého dôvodu neuniesol dôkazné

bremeno, keďže v danom prípade predbežné prerokovanie nároku podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje procesnú podmienku konania, tento vecne nesprávny čiastkový záver okresného súdu navrhovateľ rovnako nespochybnil odvolacími námietkami a ako taký, pre neexistenciu nesprávneho úradného postupu, nemal vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že okresný súd vec prejednal a rozhodol zákonným spôsobom, keď v súlade so zásadou kontradiktórnosti sporového konania umožnil účastníkom konania realizáciu ich procesných práv priznaných im Občianskym súdnym poriadkom. Po vykonaní a vyhodnotení dokazovania zákonným spôsobom a v potrebnom rozsahu vydal vecne správne rozhodnutie, ktoré zodpovedajúcim spôsobom v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p. správne a presvedčivo odôvodnil.

Krajský súd preto rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil vrátane odvolaním nenapadnutého, závislého výroku o trovách prvostupňového konania, ktoré taktiež vykazuje vecnú správnosť.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Odporca bol v odvolacom konaní úspešný, trovy konania si však neuplatnil a z obsahu spisu mu vznik trov odvolacieho konania nevyplýva, preto odvolací súd odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.